

## **Simpozion național**

# **"NEGRU VODĂ - ÎNTEMEIETOR DE ȚARĂ"**

În zilele de 24-25 mai 1996 în Sala Dietei din seculara cetate a Făgărașului s-a desfășurat simpozionul cu tema "Negru Vodă - întemeietor de țară", organizat de Muzeul Țării Făgărașului în colaborare cu Biblioteca Municipală Făgăraș și Asociația Culturală "Pro Basarabia și Bucovina - filiala "Costache Negri" din Galați.

Prin această manifestare științifică s-a urmărit întrunirea la Făgăraș a unui număr cât mai mare de cercetători ai problemei întemeierii Țării Românești, pentru a face cunoscut stadiul actual al cercetărilor și pentru a da posibilitatea istoricilor să clarifice, pe cât posibil, problema controversată a "descălecătului" lui Negru Vodă din Făgăraș la Câmpulung Muscel.

Numele lui Negru Vodă a preocupat intens istoriografia românească propunându-se diferite identificări ale acestui voievod. Negat sau acceptat, confundat sau preamărit, Negru Vodă a devenit subiect de dispută pentru unii dintre cei mai valoroși istorici români, existența și "descălecătul" său făcând să curgă multă cerneală, de mai bine de un secol.

Și totuși, semnele de întrebare persistă, chiar pentru cei care s-au aplecat cu atâta interes și migală asupra documentelor vremii precum B.P. Hașdeu, A.D. Xenopol, Dimitrie Onciul, N. Iorga, Gh.I. Brătianu, C.C. Giurescu, P.P. Panaitescu, Șt. Pascu, David Prodan ș.a.

Numele lui Negru Vodă, asociat adesea cu cel de "Radu", poate fi găsit într-o serie de cronici, documente, pisanii și inscripții.

Orașe și cetăți, al căror trecut se pierde în negura timpurilor, trec drept ale lui "Negru Vodă", ca și bisericile "domnești" din vechile cetăți de scaun ale Țării Românești, Curtea de Argeș și Câmpulung Muscel.

Deși s-a scris enorm despre această problemă complexă, ea nu a ajuns să fie lămurită pe deplin.

Reputații istorici și cercetători ai perioadei de început ai evului mediu românesc, prezenți la simpozionul de la Făgăraș - prin comunicările prezentate - au abordat problema pusă în discuție dintr-o multitudine de unghiuri de vedere, proiectând noi și incitante lumini asupra unei personalități și a unei epoci intrate de acum în legendă.

Au fost prezentate următoarele comunicări:

Academician Șerban Papacostea, București, Întemeiere și descălecat - sensul istoric al unei tradiții;

Doctorand Nina Negru, Chișinău, "BASARABII" și "BASARABIA" în "Istoria critică a Românilor" de B.P. Hașdeu;

Profesor universitar dr. Teo-Teodor Marșalcovshi, Bălți, Factorul geografic și continuitatea neamului;

Conf. univ. dr. Paul Păltânea, Galați, Gh.I.Brătianu - Tradiția descălecării Țării Românești;

Dr. Nicolae Constantinescu, București, Legendă și realități arheologice în vatra Argeșului istoric;

Dr. Sergiu Iosipescu, București, Contribuții la istoria Țării Oltului în sec.XIV;

Dr. Florea Costea, Brașov, Mărturii arheologice despre Negru Vodă în sudul Transilvaniei;

Prof. Nicolae Bănică, Rm. Vâlcea, Olea și Basarab, voievozi ai descălecării?;

Preot Ioan Năftănăilă, Breaza - Făgăraș, Negru Vodă în tradiția satului Breaza.

Lucrările simpozionului au fost binecuvântate de dr. Antonie Plămădeală, Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Transilvaniei, Crișanei și Maramureșului.

Tot în cadrul simpozionului dl. prof. Valentin Golub, directorul Muzeului de Istorie și Etnografie Orhei (Republica Moldova), ca de altfel și ceilalți oaspeți din Republica Moldova, a făcut apel la sprijin din partea istoricilor și muzeografilor români și a lansat și un semnal de alarmă privind situația grea în care se găsește cultura românească (lipsa cărților și publicațiilor de specialitate în limba română) în Basarabia care și astăzi mai este supusă rusificării și se menține încă starea de dependență culturală și economică față de marea putere de la răsărit.

Prin comunicările și discuțiile purtate, participanții la simpozion au adus date și elemente noi în identificarea personajului "Negru Vodă" sau

"Radu Negru", plasarea lui în timp și rolul acestuia în procesul de centralizare a statului feudal Țara Românească.

Astfel s-a putut deduce că Negru Vodă, "descălecătorul" Țării Românești, nu este decât o personificare legendară a unui domn care avea în realitate alt nume. El ar putea fi identificat fie cu Seneslau (cel pomenit în Diploma Cavalerilor ioaniți, la 1247), Tihomir (tatăl lui Basarab I), cu însuși Basarab I Întemeietorul (cca.1310-1352) sau cu Nicolae Alexandru, Vladislav Vlaicu, Radu I (tatăl lui Mircea cel Bătrân) sau cu Neagoe Basarab (1512-1521). Cert este că denumirea de "Negru" este o simplă poreclă, dată fie ca urmare a îndepărtării Negrilor Tătari din ținuturile de la răsărit de Olt, numite "Țara Neagră", fie că era brunet ca fizionomie. S-a încercat o plasare în timp a lui Negru Vodă, către sfârșitul secolului al XII-lea și o identificare a acestuia cu Tihomir, înaintașul lui Basarab I.

În sprijinul acestor afirmații vin ultimele cercetări arheologice de la Curtea de Argeș (N. Constantinescu), precum și piatra genealogică a protopopului Ionașcu Monea, pusă la 1728 la Veneția de Jos (aflată în Muzeul Țării Făgărașului) care amintește de Negru Vodă la 1185.

S-a mai subliniat că ceea ce tradiția numește "descălecat" nu este altceva decât un curent de emigrare de populație din Țara Făgărașului la sud de Carpați (din cauza expansiunii maghiare în Țara Oltului), care, deși nu a creat statul Țara Românească, a avut un rol important în unificarea formațiunilor politice prefeudale de la sud de Carpați.

Pentru aprofundarea și clarificarea acestor incertitudini s-a propus (de către Șerban Papacostea) înființarea la Făgăraș a unui centru național "Negru Vodă" de cercetări privitoare la începuturile statalității la români și întrunirea periodică aci a cercetătorilor acestei probleme controversate a istoriografiei românești.

**Gheorghe Dragotă**